

प्रकाशकीय

परमपूज्य मुनिश्री १०८ आर्यनंदी महाराज यांच्या व्यक्तित्वाचे आणि असीम कार्याचे दर्शन घडविणारा हा चरित्रग्रंथ आम्ही आज वाचकांच्या हाती देत आहोत याचा आनंद वाटतो. पूज्य आर्यनंदी हे त्यागाचे व तपस्येचे, धर्मनिष्ठेचे व समाजप्रेमाचे अेक चालतेबोलते प्रतीक आहे. आचार्याचे समग्र जीवन हा आध्यात्मिक क्षेत्रातला अेक महनीय प्रयोग आहे. आजच्या परिस्थितीत अुदात्त मूल्यांची अुपेक्षा होत असलेली आपण पाहातो. या अधोगामी वातावरणातून माणसाला सात्विक प्रेरणादायक विचारांत स्थिर करायचे असेल तर श्रेष्ठ तपस्व्यांच्या जीवनाचा आदर्श त्याच्यासमोर ठेवला पाहिजे. अेका महामानवाची ही जीवनगाथा त्या हष्टीने वाचकांना मार्गदर्शक होअील या विश्वासानं आम्ही ही प्रकाशित केली आहे.

पूज्य आर्यनंदी महाराजांनी भारतातल्या जैन तीर्थक्षेत्रांचे सर्वांगांनी संरक्षण व्हावे या हेतूने भारतवर्षीय दिगंबर जैन तीर्थक्षेत्र कमिटीला एककोटीचा निधी मिळवून दिला. वयाची साठी उलटल्यानंतर तीस हजार किलोमीटरपेक्षाही अधिक अंतर पायी चालून, गावागावांतून ते गेले आणि

घराघरांतं त्यांनी धर्माचा संदेश पोहोचवला. आपला संकल्प त्यांनी पूर्ण केला. जनजागृतीचे आणि अेक कोटीचा निधी अुभा करण्याचे हे अपूर्व कार्य त्यांनी अेकट्याच्या बळावर केले. अेक नवा अितिहासच त्यांनी घडवला. महाराजांच्या दिव्य जीवनाची, परिश्रमाची व कर्तृत्वाची रसमय कहाणी म्हणजे हा चरित्रग्रंथ. येणाऱ्या पिढ्यांनाही हे चरित्र स्फूर्ती देखू शकेल.

या ग्रंथात पूज्य १०८ आर्यनंदी महाराजांचे व्यक्तित्व जसे प्रकट झाले त्याप्रमाणेच त्यांचे व्यक्तित्व ज्या मराठवाड्यात विकसित होत गेले त्या प्रदेशाची सामाजिक व धार्मिक अितिहासरेखाही काही प्रमाणात चित्रित होणे अपरिहार्य होते. व्यक्ती, परिस्थिती व प्रदेश यांचे परस्पर-पोषक असलेले अतूट नाते लक्षात घेऊनच या ग्रंथाची रचना झाली आहे. सिद्धहस्त लेखक प्राचार्य सुमेरचंद जैन यांनी या चरित्राचे लेखन केले. सुप्रसिद्ध साहित्यसमीक्षक डॉ. निर्मलकुमार फडकुले यांची मर्मग्राही प्रस्तावना हे या ग्रंथाचे अेक वैशिष्ट्य. ग्रंथात कोणतीही त्रुटी राहू नये म्हणून स्थळ, काळ, घटनाक्रम यांची संगती पाहून मार्गदर्शक सूचना करून डॉ. राजेन्द्र बीडकर व डॉ. हुकुमचंद संगवे यांनी बहुमोल साहाय्य केले.

या चरित्रग्रंथाच्या प्रकाशनासाठी आवश्यक असलेला निधी अुपलब्ध व्हावा म्हणून आम्ही कार्यकर्ते महाराष्ट्रात सर्वत्र फिरलो. समाजाच्या सर्व स्तरांतून या कार्याला अुत्कृष्ट प्रतिसाद मिळाला. पूज्य आर्यनंदी महाराजांच्या त्यागमय जीवनाविषयी आणि त्यांच्या निर्मितीशील, धार्मिक व सामाजिक कार्याविषयी अखिल जैन समाजात नितांत आदराची भावना दृढ असल्यामुळे हे कार्य सहज सफल झाले. कोणताही सामान्य वा संकीर्ण मतभेद या कार्याच्या आड येत्रु शकला नाही. दिगंबर जैन समाजाच्या प्राचीन प्रातिनिधिक संस्थेने— श्री भारतवर्षीय दिगंबर जैन (धर्मसंरक्षणी) महासभेने— या कार्यात दिलेला सहयोग विशेष महत्वाचा आहे. ग्रंथ प्रकाशनासाठी या संस्थेच्या महाराष्ट्र शाखेचे अध्यक्ष श्री. प्रेमचंद अुत्तमचंद ठोलिया(जैन) यांनी संस्थेच्या वतीने पन्नास हजार रुपये अुत्स्फूर्तपणे दिले. त्यांचे ऋण शब्दातीत आहे. भारतवर्षीय दिगंबर जैन महासभा जैन संस्कृतीच्या, आर्ष साहित्याच्या आणि मंदिरे, तीर्थक्षेत्र अित्यादीच्या संरक्षणासाठी व संवर्धनासाठी सतत कार्यरत राहिलेली ध्येयनिष्ठ संस्था आहे. तिचे साहाय्य म्हणूनच आम्हाला मौलिक व अभिभानास्पद वाटते.

ग्रंथ प्रकाशनाच्या कार्यात प्रत्येक व्यक्तीने आपल्या शक्तीला अनुसरून आपला वाटा अुचलावा ही आमची अिच्छाही सफल झाली. अनेक धर्मप्रेमी स्थानिक कार्यकर्ते यासाठी आनंदाने पुढे आले व त्यांनी ग्रंथासाठी

निधी अुपलब्ध करून देण्यासाठी आपला बहुमोल वेळ दिला व सहकार्य केले. या सर्वांचा नामनिर्देश करणे अशक्य. पण काही ठळक व्यक्तींचा साभार अुल्लेख करणे आवश्यक वाटते. या व्यक्ती - सर्वश्री आंबादासजी नखाते, गंगाधरराव पूर्णेकर, आदिनाथ पंचवाटकर, अंद्रकुमार अुकळकर व अितर पंच, चंद्रशेखर अुकळकर, प्रदीप डोणगांवकर, माणिकचंदंजी हजारे गुरुजी, वामनराव टोपरे, भुजंगराव बुरसे, वसंतराव अंबुरे, माणिकराव तरटे, रत्नाकर कंगळे, ज्ञानचंद महाजन, धन्यकुमार कुरकुट, भारत विठ्ठलदास, हर्षवर्धन एखंडे, बाहुबली हिराचंद शाह, पोपटलाल पुरवत आणि बंधू, पद्माकर गोसावी, राजन पिराले, महावीर पाटील व बोरगांवे, अनंत पलसे, जिनदास वायकोस, सिंगलकर, जयकुमार धोंगडे, बाहुबली ढोकर, कैलास रणदिवे, सुरेश पानगावकर, रजनीकांत कंगळे, अंद्रकुमार ठोले, गौतमराव आहेरकर, देवचंदंजी फुरसुले, सुधाकर क्षीरसागर, श्रेयांसकुमार बुबणे, सुमितनाथ साखरे, यशवंतराव इंगोले, आदिनाथ गोपलकर, अनिल कस्तुरे, भूपाल बणजवाडे, जवाहर गांधी, डॉ. विश्वनाथ बोपलकर, मुक्तागिरी जैन, शांतिनाथ देवघरे वकील, माणिकराव भगवानराव देशमाने व कैलास गंगवाल. चित्रित प्रकाशनातील त्यांच्या सहकार्याबद्दल आम्ही त्यांचे मनःपूर्वक ऋणी आहोत. याच बरोबर मंडळाच्या कार्यकारिणीचे पुढील पदाधिकारी व सदस्य यांचेही सहकार्य कार्यसिद्धीच्या दृष्टीने बहुमोल आहे. डॉ. हुकुमचंद पा. संगवे, रविन्द्र कटके, विनोद देशमाने, नरेन्द्र बुबणे, दीपक आहेरकर, जवाहरलाल पुरवत, प्रेमचंद आणे, राजेन्द्र कंगळे व विजयकुमार कटके यांच्या सहकायनिच हे कार्य सिद्धीस गेले हे नमूद करण्यात आम्हाला आनंद होतो.

निधी देऊन ज्यांनी मोलाचे सहकार्य केले त्या सर्व लहानथोर देणगीदारांची कृतज्ञता यादी या यंथात इतरत्र दिली आहे. आम्ही त्यांचे ऋण कधीही विसरू शकणार नाही श्री वीरकुमार जालादी, यांनीही सहयोग दिला.

प्रुफ तपासणीकामी प्रा. डॉ. राजेन्द्र बीडकर व सौ. सरोजिनी आहेरकर यांचे बहुमोल सहकार्य मिळाले. या पुस्तकाचे मुद्रण करण्यासाठी मुंबईचे श्री. कैलास रणदिवे आणि त्यांचे बंधु विलास रणदिवे यांनी बहुमोल सहकार्य केले, त्याबद्दल त्यांचे मनःपूर्वक आभार.

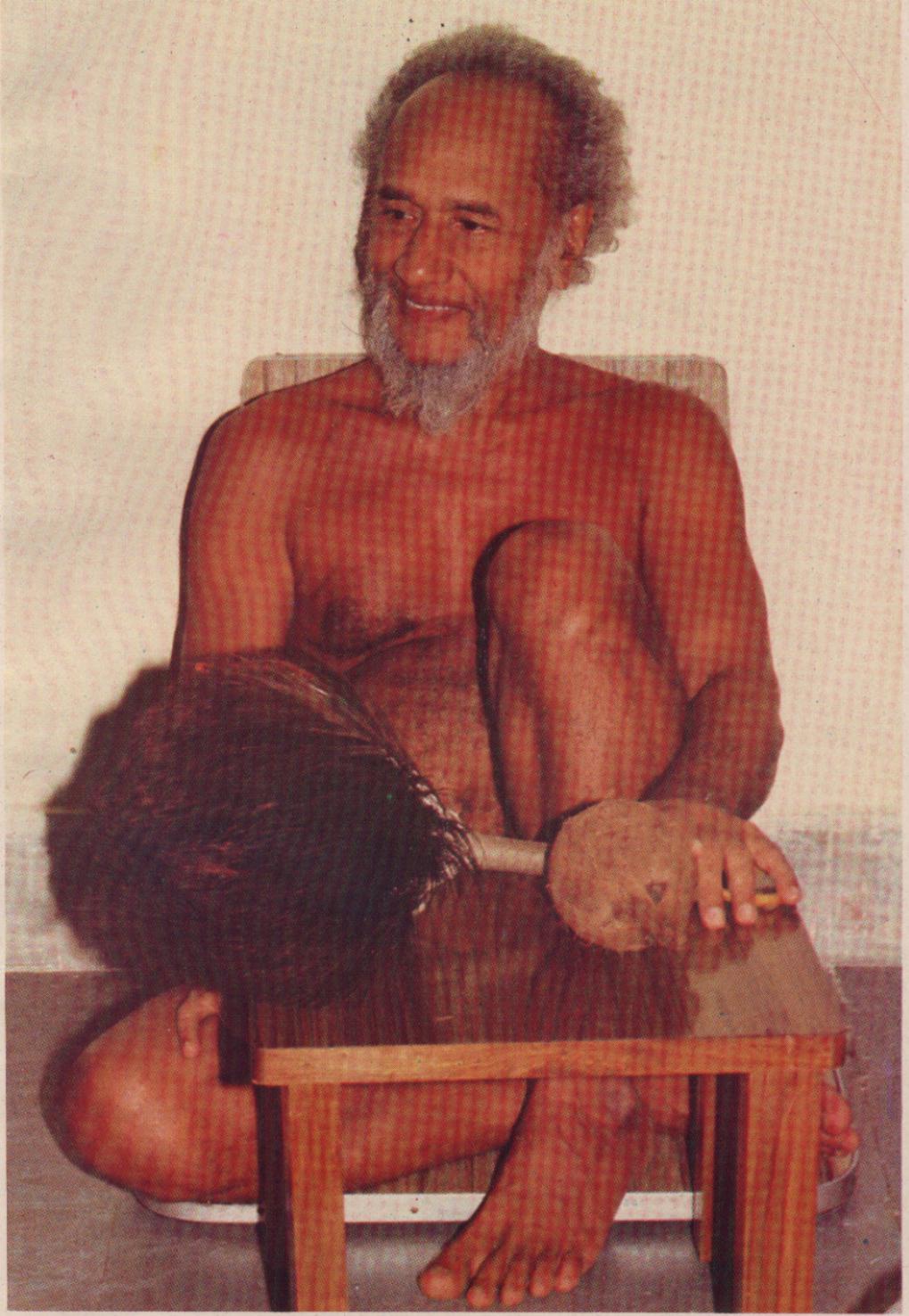
समाजसंघटनेच्या कार्याबोरच मुनिश्री १०८ आर्यनंदी महाराजांच्या नावाने ग्रंथमाला काढून धार्मिक ग्रंथांचे प्रकाशन करीत राहण्याचा आमचा मनोदय आहे. जैन समाजाचा विकास संस्थात्मक व संघटित जीवनाच्या माध्यमातून व्हावा यासाठी अनेक योजना आमच्या संस्थेने आखल्या आहेत.

सभा-संमेलने, चर्चासत्रे, सामुहिक विवाहादी समारंभ यांसाठी सभागृह, मंगलकार्यालय यांची अभारणी करणे, तीर्थयात्रेसाठी प्रवासी वाहनांची व्यवस्था करणे वगैरेसारख्या कित्येक योजना आम्ही कायर्णन्वित करीत आहोत. अखिल जैन समाजाचा या संदर्भात अुत्तम प्रतिसाद मिळेल यात शंका नाही.

हिराचंद गोपिनाथ देशमाने
सचिव

रत्नलाल माणिकराव कोरडे
अध्यक्ष

श्री दिगंबर जैन सैतावाल सेवा मंडळ, सोलापूर.

परमपूज्य विश्वधर्मप्रेरक आचार्य विद्यानंदजी